

Szczecin, dnia 12 stycznia 2009 r.

**Kapituła
Medalu za Zasługi dla Miasta Szczecina**

Szanowni Państwo,

zwracam się z uprzejmą prośbą o przyznanie prof. dr kpt. ż. w. **Aleksandrowi Walczakowi** Medalu za Zasługi dla Miasta Szczecina

Uzasadnienie:

Prof. dr kpt. ż. w. Aleksander Walczak urodził się 8 stycznia 1930 roku w Grajewie, w województwie białostockim. Szkołę powszechną ukończył w roku 1942, następnie kontynuował naukę w 1 i 2 klasie gimnazjum na tajnych kompletach. Po zdaniu egzaminów wstępnych w roku 1947 został przyjęty do Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej w Gdyni. Absolwenci, którzy uzyskali pierwsze trzy lokaty, mieli prawo wyboru jednostki morskiej. Ppor. Aleksander Walczak jako prymus wybrał ORP „Błyskawicę”.

W roku 1955, w wieku 25 lat został dziekanem (komendantem) Wydziału Nawigacji i Łączności Wyższej Szkoły Marynarki Wojennej w Gdyni. W końcu roku 1957, korzystając z „odwilży październikowej”, przeszedł do rezerwy w stopniu komandora podporucznika. W roku 1965 Departament Kadr i Szkolnictwa Zawodowego Ministerstwa Żeglugi przeniósł go do nowo tworzonej Państwowej Szkoły Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie na stanowisko kierownika Wydziału Nawigacyjno-Półowowego. Rok później reaktywowano Państwową Szkołę Morską w Szczecinie, tworząc drugi po Gdyni ośrodek szkoleniowy oficerskich kadr morskich. Z inicjatywy Profesora nastąpiło połączenie w Szczecinie obu istniejących szkół w jedną pomaturalną szkołę morską. Fuzja ich nastąpiła w roku 1967, a Profesor został kierownikiem Wydziału Nawigacyjno-Półowowego. Z chwilą utworzenia Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie objął stanowisko dziekana Wydziału Nawigacyjnego. W latach 1971-1978 pełnił funkcję prorektora ds. studenckich, a następnie prorektora ds. nauki i współpracy z gospodarką morską. W roku 1978 z nominacji, a potem z wyboru przez 2 kolejne kadencje piastował godność rektora Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie. Okres ten obfitował w trudne sytuacje dla kierowania uczelnią, wymagające szczególnej uwagi i troski o rozwój uczelni, przede wszystkim o bezpieczeństwo kadry naukowo-dydaktycznej i studentów w okresie stanu wojennego.

Rektor Aleksander Walczak potrafił w tym ciężkim okresie utrzymać stan kadry i studentów bez strat, nie ulegając naciskom politycznym. W okresie pierwszych kadencji wykształcono w kraju i za granicą ponad 30 doktorów nauk technicznych. W zakresie inwestycji oddano drugi blok Studenckiego Domu Marynarza z 550 miejscami, wybudowano stołówkę z możliwością wyżywienia 1400 osób dziennie oraz opracowano dokumentację budowy basenu pływackiego i biblioteki głównej.

Po zakończeniu kadencji rektorskich w latach 1985-1989 został powołany na Przedstawiciela Polski w Międzynarodowej Organizacji Morskiej, pełniąc dodatkowo stanowisko Szefa Polskiej Misji Morskiej w randze radcy ds. morskich Ambasady Polskiej w Londynie. Po powrocie do kraju w roku 1989, po niespełna rocznym kierowaniu Instytutem Nawigacji Morskiej, został ponownie wybrany na rektora WSM w Szczecinie (kolejne dwie kadencje). W tym okresie rozpoczęto budowę statku szkolno-badawczego „Nawigator XXI”, pozyskano budynek dla Studium Wojskowego po byłych koszarach wojsk radzieckich przy ulicy Żołnierskiej, zakupiono kolejnych 8 symulatorów najnowocześniejszej generacji oraz zakończono budowę i oddano do użytku basen pływacki oraz budynek Biblioteki

Główniej oraz Instytutu Eksploatacji Portów i Floty. Ważnym obszarem działalności prof. Walczaka był udział w krajowych instytucjach i komitetach naukowych takich jak: Rada Główna Szkolnictwa Wyższego, Polskie Towarzystwo Nautologiczne, Centralna Komisja ds. tytułu i stopni naukowych, Rada Naukowa ZG Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, a także członkostwo w Akademii Inżynierskiej w Polsce oraz w Sekcji Nawigacji Komitetu Geodezji i Kartografii PAN. Istotne są także formy działalności pozanaukowej i społecznej, do których z ważniejszych należy zaliczyć pełnienie stanowiska: Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Szczecinie, Przewodniczącego Szczecińskiego Klubu Kapitanów Żeglugi Wielkiej, Przewodniczącego Krajowej Sekcji STW – IMO przy Polskim Rejestrze Statków, Przewodniczącego Kolegium Rektorów Uczelni Szczecina, Przewodniczącego Ogólnopolskiej Olimpiady Nautologicznej, Prezesa Towarzystwa Krzewienia Wiedzy o Morzu.

Główny kierunek zainteresowań naukowych Profesora dotyczy bezpieczeństwa żeglugi jako podstawowego problemu badawczego nawigacji morskiej, w aspekcie oddziaływania czynnika ludzkiego, technicznego i eksploatacyjnego oraz oceny dokładności metod nawigacyjnych. Teoretyczne ustalenia i wnioski stanowiły podstawę wypracowania praktycznych metod nawigacyjnych. Wyniki tych dociekań naukowych zaprezentował w 33 publikacjach monograficznych, w studiach i rozprawach oraz w 162 artykułach. W dorobku naukowym profesora należy wyróżnić prace z zakresu określania dokładności pozycji statku, bezpieczeństwa żeglugi, ochrony transportu morskiego, szkolenia marynarzy oraz opracowań dotyczących aspektu metodologii badań naukowych w nawigacji morskiej.

Profesor Aleksander Walczak wykształcił tysiące oficerów floty wojennej, handlowej i rybackiej. Był współautorem planów i programów studiów na kierunku nawigacja oraz kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych oficerów floty transportowej i rybackiej. Oprócz przedmiotów nautycznych prowadził i prowadzi zajęcia z metodologii badań naukowych, seminaria dyplomowe i wykłady monograficzne.

Zygmunt Baran